

Þetta er mitt tómsfundagaman

:: Soffía Björnsdóttir heldur sína fyrstu einkasýningu, nýorðin átræð
:: Sýningin opnuð í Einarstofu á morgun

JÚLÍUS G. INGASON
julius@eyjafrettir.is

Á morgun, fimmtudag kl. 17, verður opnuð myndlistarsýning á verkum Eyjakonunnar Soffíu Björnsdóttur. Sýningin er haldin í Einarstofu en þetta er fyrsta einkasýning Soffíu. Hún hefur tekið þátt í nemendasýningum nemenda Steinunnar Einarisdóttur en sýnir nú í fyrsta sinn ein. Alls verða 40 verk á sýningunni en það er ekki á hverjum degi sem átræður listamaður stígur fram sem listamaður. Bláðamaður Eyjafréttar kíkta í heimsókn til Soffíu og fékk að vita aðeins meira um verkin og sýninguna.

Það er ekki að sjá að Soffía hafi orðið átræð í sumar enda ákaflega hress og tók vel á móti blaðamanni, ásamt eiginmanni sínum, Arnari Sighvatssyni sem var þó upptekinn við smíðavinnu. Við eldhúsbordid sat svo lærimeistari Soffíu, Steinunn, sem hefur fylgt Soffíu úr hlaði í myndlistinni. „Ég hef verið að mála meira og minna síðan ég byrjaði á námskeiði hjá Steinu árið 1998. Áður fyrr var aldrei neinn kennari til að kenna myndlist hér í Vestmannaeyjum. Ég viðurkenni það reyndar að ég fór með hálfum huga á námskeiðið en hef haft ægilegan áhuga síðan. Þetta er mitt tómsfundagaman.“ sagði Soffía, sem hafði teiknað sem barn og málað lítillega um tvítugt en ekki snert pensilinn síðan vegna anna.

„Ég byrjaði í í vatnslitum en færði mig svo yfir í olíulitina. Það er mikill munur á að mála með þessum tveimur litum. Þegar málað er með vatnslitum má ekki gera nein mistök því ekki er hægt að lagfæra

Soffía við eitt verka sinna í vinnustofu sinni sem hún er með á heimili sínu við Höfðaveg.

það. Hins vegar hefur maður aðeins meira frjálsræði í olíulitunum því það er alltaf hægt að mála yfir ef eitthvað misferst eða þarfnast breytinga. Það er skemmtilegra að mála í olíulitunum að mörgu leyti.“

Blómlegt myndlistarlíf í Eyjum

Hvað verða mörg verk á sýningunni?

„Þetta eru í kringum 40 myndir

sem ég fékk lánaðar hjá syni mínum og dóttur sem bæði búa uppi á landi. Svo átti ég líka svolítið af myndum sem ég tek saman. Þetta er yfirlitssýning, ekki sölusýning, en þarna má sjá það sem ég hef verið að gera síðan ég fór á námskeið hjá þessari góðu konu, henni Steinu. Hún hefur kennt mér allt sem ég kann og er enn að. Það má að mörgu leyti þakka Steinu fyrir það hversu blómlegt myndlistarlífið

”

Þetta er yfirlitssýning, ekki sölusýning, en þarna má sjá það sem ég hef verið að gera síðan ég fór á námskeið hjá þessari góðu konu, henni Steinu. Hún hefur kennt mér allt sem ég kann og er enn að. Það má að mörgu leyti þakka Steinu fyrir það hversu blómlegt myndlistarlífið er hér í Eyjum þessa stundina og ótrúlega margir sem eru að dunda sér við að mála. Ég vil líka meina að Kári Bjarnason í Bókasafninu eigi stóran þátt í því, enda er hann reglulega með sýningar og fyrirlestra í Einarstofu sem gaman er að skoða og fylgjast með.

er hér í Eyjum þessa stundina og ótrúlega margir sem eru að dunda sér við að mála. Ég vil líka meina að Kári Bjarnason í Bókasafninu eigi stóran þátt í því, enda er hann reglulega með sýningar og fyrirlestra í Einarstofu sem gaman er að skoða og fylgjast með. Það er

voðalega gott að fá svona fólk í bæinn eins og þau Steinu og Kára.“ Soffía segist mestmegnis mála Eyjamyndir. „Náttúran og bátarnir eru áberandi hjá mér. Ég enda alltaf aftur í Eyjamyndunum enda hafa Vestmannaeyjar svo mikið upp á að bjóða, fallett landslag og mikla sögu.“

Myndlistar- og tónlistar- maður

Soffía er í hópi Eyjakvenna sem kemur reglulega saman og hugar að myndlistinni. „Við erum nokkrar saman í Áhaldahúsinu, allt Vestmannaeyjakonur og óskaplega skemmtilegur félagsskapur. En mest mála ég hér heima, hef eitt herbergi undir þetta tómsfundagaman mitt. Mér finnst voðalega gott að grípa í pensilinn þegar ég er ein. Það er mjög afslappandi og mannþætandi að vera ein og mála.

Og þú ætlar að halda áfram?

„Já eitthvað smávegis. Ég tek mér kannski smá frí en ég hef gaman af þessu og gef mér tíma í myndlistina meðan heilsan leyfir.

Soffía mun spila lag á píanó við opnunina. „Ég geri þetta nú með semingi. Kára datt þetta í hug og ég verð við ósk hans um að spila eitt lag. Ég ætla að spila lag eftir þá Oddgeir Kristjánsson og Ása í Bæ. Ég hef alltaf haft gaman af tónlistinni og hef spilað lengi á píanó.“

Þannig að þú ert mjög listræn?

„Ég veit það ekki. Er ekki allir Íslendingar listamenn? Ég segi nú bara eins og Bretarnir, það geta allir málað.“ sagði listamaðurinn að lokum. Rétt að áréttu að opnunin verður á morgun, fimmtudag klukkan 17:00 í Einarstofu og verður boðið upp á kaffi og konfekt.

Þjóðbúningurinn kynntur í Visku á laugardag:

Íslenskir búningar hafa þróast í gegnum aldirnar

:: Í bígerð að bjóða upp á þjóðbúninganámskeið eftir áramót í Visku

Annríki – Þjóðbúningar og skart mun bjóða upp á þjóðbúningakynningu í Vestmannaeyjum laugardaginn 9. nóvember nk. kl. 13:00 í húsnæði Visku að Strandvegi 50, en í bígerð er að halda þjóðbúninganámskeið sem hefjast mun eftir áramót.

Íslenskir búningar eru fjölbreyttir og eiga sér langa samfellda þróunarsögu allt frá landnámi, en elstu gerðirnar sem kennt er að gera hjá Annríki eru faldbúningar frá 17., 18. og 19. öld. Slíkum búningum klæddust íslenskar konur almennt en skreyttu vitanlega eftir efnum og aðstæðum og margir þeirra búninga sem varðveist hafa á íslenskum söfnum eru fagurlega skreyttir með útsaumi, baldýringu, flauelsskurði, perlusaumi, knipli og ekki síft fínum innfluttum borðum.

Um miðja 19. öldina urðu nokkrar breytingar á faldbúningnum gamla með aðkomu Sigurðar Guðmundssonar málara en hann lagði til breytingar í átt til Evróputísku sem konur tóku fagnandi. Upphaflega var þessi búningur nefndur faldbúningur hinn yngri enda byggður á þeim eldri, en síðar fékk hann heitið skautbúningur sem flestir Íslendingar þekkja sem búning fjallkonunnar. Helstu breytingar urðu þær að treyjan sikkadi í mittið, ný útsaumsmyntur voru dregin upp og nýr höfuðbúnaður tekinn í notkun með hvítri blæju og spöng (koffur) að hætti evrópskra hefðarkvenna. Skautbúningurinn varð gríðarlega vinsæll en hafði sína vankanta, þótti þungur og erfður að dansa í, en um 1870 bættist nýr búningur við, kyrtill, sem var léttari og þægilegri í notkun. Báðir þessir búningar urðu

gríðarlega vinsælir allt fram á 20. öld. Í dag er fjöldi kvenna að sauma sér eða hefur lokið við gerð kyrtla, skaut- og faldbúninga á námskeiðum í Annríki.

Eftir breytingar á faldbúningnum varð til nýr og sérstakur búningur úr þeirri flík sem ekki nýttist lengur við nýja skautbúninginn en það var upphluturinn. Það tók þó konur u.þ.b. hálfra öld að prófa hann sem sérstaka flík enda hafði hann áður þjónað sem korselett og skyrtan undir sem nærskyrta þ.e. undirfatnaður.

Peysuföt eru einnig búningur sem á sér langa sögu, en upphaflega var flíkin þrjónuð eins og nafnið ber með sér. Heimildir herma að peysan sé hingað komin með hollenskum sjómönnum á 16. öld og hefur því þróast mikið en um miðja 19. öld fóru konur að sauma treyj-

una í ullarklæði. Peysan eða treyjan mun hafa verið almúgabúningur eða hversdagsbúningur heldri kvenna eins og erlendir ferðamenn, sem sóttu Ísland heim á þeim tíma, lýsa svo ágætlega í ferðabókum sínum. Við peysuföt og upphluti er notað svart pils og svunta yfir og skyrtan undir upphlutinn. Skartið sem fylgir búningunum er mismikið og hefur þróast í aldanna rás. Svarta skotthúfan sem notuð er við búningana á sér líka langa sögu en við 19. aldar upphlut, sem í dag er gjarnan borinn sem sjálfstæður búningur, er höfð djúpt þrjónahúfa með skúfi í ýmsum litum. Við 20. aldar upphlut og peysuföt er húfan grynnri, þrjónuð eða saumuð úr flaueli og alltaf með svörtum silkiskúf.

Herrabúningar virðast hafa fylgt Evróputískunni meira en kvenbún-

ingarnir og bera mjög keim af bændabúningum á Norðurlöndunum og víðar. Á Þjóðminjsafni Íslands eru varðveittar nokkrar flíkur og er sá búningur sem karlmenn bera nú og kallaður er 19. aldar búningur byggður á þeim sem og lýsingum úr bókum. Búningurinn samanstendur af skyrtu, síðum eða hnésiðum brókum, vesti og treyju. Búningurinn er allur unninn úr ullarefnum en skyrtan úr lérefli og er hann oftast svartur, blár eða brúnn. Vestin geta þó verið í glaðlegri litum. Við hnébuxur eru notaðir þrjónaðir leistar og ekki er úr vegi að bera sauðskinnsskó. Alltaf er borið höfuðfat, húfa eða hattur. Fyrir þá sem hafa áhuga á að kynna sér betur sögu búninganna þá verða Ási og Hildur í Annríki með erindi og fjölda búninga til sýnis á kynningunni.